

Pārresoru koordinācijas centrs

SADBĪBAS PLATFORMAS “DEMOGRĀFISKO LIETU CENTRS” 8. SĒDE

2016. gada 3. novembrī plkst. 15:00-16:20

Budžeta un finanšu (nodokļu komisijas) Demogrāfijas lietu apakškomisijas telpās Jēkaba ielā 16,
221.telpā

PROTOKOLS

Sēdes dienas kārtība

1. Informācija par DLC priekšlikumu virzību 2017. gada valsts budžeta izskatīšanā Saeimā.
2. Pārskats par DLC delegācijas vizīti Zviedrijā.
3. DLC turpmākie ad hoc darba uzdevumi.
4. Diskusija par DLC darba plānu 2017. gadam.

Sēdi vada:

Imants Parādnieks, sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” (DLC) vadītājs

Piedalās:

Ekspertu sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” dalībnieki un to pilnvarotie pārstāvji:

I. Kārkliņa – Pārresoru koordinācijas centra (PKC) Attīstības plānošanas nodaļas konsultante
L. Āboļiņa – Labklājības ministrijas (LM) Valsts sekretāra vietniece
I. Mežs – LU EVF Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta pētnieks, demogrāfijas jomas eksperts
P. Leiškalns – Sociālo lietu eksperts

Nepiedalās:

E. Upīte – Ministru prezidenta padomniece juridiskajos jautājumos
E. Pole – Veselības ministrijas (VM) Valsts sekretāres vietniece veselības politikas jautājumos
K. Ploka – Labklājības ministrijas (LM) parlamentārā sekretāre
J. Plūme – FM Valsts sekretāres vietniece budžeta jautājumos
E. Putra – Finanšu ministrijas (FM) parlamentārais sekretārs

Citi sēdes dalībnieki:

Linda Liepa – LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore

Protokolē:

Dace Valte-Rancāne (PKC)

1. INFORMĀCIJA PAR DLC PRIEKŠLIKUMU VIRZĪBU 2017. GADA VALSTS BUDŽETA IZSKATIŠANĀ SAEIMĀ

(*Imants Parādnieks*)

I. Parādnieks informē, ka laikā kopš pēdējās DLC sēdes noritējis intensīvs darbs pie valsts budžeta likuma 2017. gadam otrā lasījuma. Tika iesniegti deputātu priekšlikumi otrajam lasījumam, kas savulaik apstiprināti DLC – pasākumi ar īstermiņa fiskālo ietekmi un sistēmiskie grozījumi:

- PKC pētījums par daudzbērnu ģimeņu un to ģimeņu, kur bērnus audzina viens pieaugušais, situācijas izpēti, t.sk., nabadzības un remigrācijas riska mazināšanai;
- Darbs ar programmu “Ģimenei draudzīga pašvaldība”;
- TM priekšlikumi par mediāciju un pirmslaulību apmācībām.

2. PĀRSKATS PAR DLC DELEGĀCIJAS VIZĪTI ZVIEDRIJĀ

(*Ieva Kārkliņa*)

I. Kārkliņa informē par pasākuma norises galvenajiem aspektiem un institūciju, kuras tika apmeklētas, pārstāvjiem: Veselības un sociālo lietu ministrija, pētnieki Stokholmas universitātē, kas ir vieni no vadošajiem demogrāfijas pētniecībā Eiropā. DLC piedalījās konferencē par demogrāfiju un šķiršanās rādītājiem, kā arī tikās ar Sociālās apdrošināšanas aģentūras PR vadītāju, pārstāvjiem no Veselības un labklājības padomes u.c.

Izsakās: L. Āboļiņa, I. Kārkliņa, I. Parādnieks, P. Leiškalns, I. Mežs.

Galvenās atziņas:

- Dzimstības koeficients Zviedrijā ir 1,9 (Latvijā – 1,72);
- ģimenes politikas īstenošanai tiek tērēts aptuveni 10% no valsts budžeta vai 6% no IKP;
- galvenais šis te ģimenes politikas mērķis ir pārdalīt naudu no ģimenēm bez bēniem uz ģimenēm ar bēniem;
- bēru skaits ģimenē nepaaugstina ģimenes nabadzības risku;
- tiek veicināta māmiņu nodarbinātība, sekmējot atgriešanos darba tirgū;
- pilnīgs nodrošinājums ar bērnudārza vietām, sākot no bērna 12 mēnešu vecuma par samērīgu maksu (pašvaldības subsīdijas), testējot ienākumus (turīgas ģimenes par bērna PII maksā vidēji 100€ mēnesī, mazturiņāki nemaksā arī par ēdināšanu PII – to apmaksā pašvaldība);
- tēvu kvotas kā tēvu līdziesaistes bēru aprūpē veicināšanas instruments;
- Zviedrijā izpētīts, ka tēviem labāka veselība, ja vairāk rūpējas par bēniem, lielāka iespēja ģimenē sagaidīt arī trešo bērnu, ja tēvs vairāk piedalās bēru aprūpē, mazāks šķiršanās risks, un arī tad, ja šķiršanās notiek, tēvi vienalga pavada ar bēniem vairāk laika;
- Ľoti attīstīti pakalpojumi skolā pēc mācībām, lai vecāki varētu strādāt;
- GVP Zviedrijā – par katru bērnu vecumā līdz 16 gadiem saņem 105 eiro mēnesī, par katru nākamo bērnu pamatsumma 105€ un piemaksa 15 eiro mēnesī, progresīvi par katru bērnu liek klāt piemaksu, līdz 6 bērnu ģimenei, kas saņem 1044€, un tālāk vairs nepalielina;
- GVP ir ap 10% ienākumu, bet vientuļajiem vecākiem ar 2+ bēniem – vidēji 25% ienākumu;
- apmēram katrai ceturtajai sievietei, īpaši tām, kam ir riskants vai fiziski smags darbs, ir iespēja izmantot grūtniecības pabalstu;
- BK maksājums ir 90% no algas. Un absolūtā vairumā gadījumu solīds DD piemaksā, lai būtu 100%;
- milzīga nozīme koplīgumiem, jo Zviedrijā nav tāda jēdziena kā minimālā alga;

- valsts-pilsoņu attiecību kvalitāte – darbinieks var 7 dienas varu neiet uz darbu, informējot DD, ka ir slims bērns, neejot ne pie ārsta, ne pēc slimības lapas, bērns obligāti jāved pie ārsta tikai no 8.dienas. netiek noslogota veselības sistēma.

DLC nolemj:

- 2.1. apsvērt izmaiņas PII prasībās, kad nepieciešama ārsta zīme, ja bērns nav apmeklējis PII ilgāk par 3 dienām;
- 2.2. apsvērt iespēju uzaicināt uz Latviju Zviedrijas Sociālās aģentūras runasvīru, lai gūtu pozitīvo pieredzi pozitīvā tēla veidošanā, kā arī par sabiedrības informēšanas jautājumiem;
- 2.3. brauciena dalībnieki katrs sagatavo savas galvenās atziņas par šo braucienu un iesniedz DLC – gan pieredzes akumulēšanai, gan projekta atskaites gatavošanai.

3. DLC TURPMĀKIE AD-HOC DARBA UZDEVUMI

(Imants Parādnieks)

I. Parādnieks informē, ka 2016. gada 22. septembrī Saeimas Mandātu un ētikas komisija nolēmusi uzticēt DLC līdz 2017. gada 1. martam sniegt atzinumu par bērnu bezmaksas ēdināšanas nodrošināšanu pirmsskolas izglītības iestādēs. Uzskatu, ka šajā jautājumā būtisks ir arī bērna vecums, no kura tiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana.

Izsakās: I. Parādnieks, I. Mežs, I. Kārkliņa, L. Liepa, L. Āboliņa

Tēzes:

- 1) Vispirms noteikti jānovērš rindas uz pašvaldības PII, ēdināšanas jautājums risināms pēc tam;
- 2) Loģiska bezmaksas ēdināšanas secība būtu šāda – bērni, kas apgūst obligāto mācību programmu (5-6 gadi), un pēc tam 3-4 gadus veco bērnu grupas;
- 3) Vēlamāk pirms PII ēdināšanas pilnībā visur ieviest brīvpusdienas skolās, kamēr mācās, primāri vismaz līdz 9. klasei;
- 4) Rīgā veiksmīgs risinājums skolēnu brīvpusdienām ar e-karti, kurā tiek ieskaitīts 1,42€ dienā, ko bērns var iztērēt konkrētajā dienā.

DLC nolemj:

- 3.1. VARAM saistībā ar “Ģimenei draudzīgu pašvaldību programmu” iegūt un apkopot informāciju, kurās pašvaldībās ir nodrošināta ēdināšana bērnudārzos, un kādas ir izmaksas;
- 3.2. PII ēdināšanas jautājums jārisina kompleksi, pamatojoties uz pakalpojuma pieejamību;
- 3.3. Neskatīt ēdināšanas nodrošinājumu bērniem vecumā līdz 3 gadiem;
- 3.4. Izzināt Igaunijas pieredzi šajā jautājumā, un apsvērt dalīta finansējuma iespējamību, piemēram, pašvaldība nodrošina pakalpojumu (PII), bet valsts – ēdināšanu tajā, vai kā procentuāli sadalīt šo nastu. Būtisks ir ēdienu kvalitātes un līdzekļu izlietojuma ekonomiskuma kontroles aspekts;
- 3.5. P.Leiškalnam un I.Parādniekam sagatavot materiālus par priekšlaicīgas pensionēšanās nosacījumiem līdz 10.decembrim, un iesniegt to LM darbam.

4. DISKUSIJA PAR DLC DARBA PLĀNU 2017. GADAM UN CITI JAUTĀJUMI

(Imants Parādnieks)

I. Parādnieks ierosina nākamajā sēdē izskatīt viņa sagatavotu DLC darba plānu 2017. gadam.

Izsakās: I. Parādnieks, I. Mežs, I. Kārkliņa, L. Liepa, L. Āboliņa

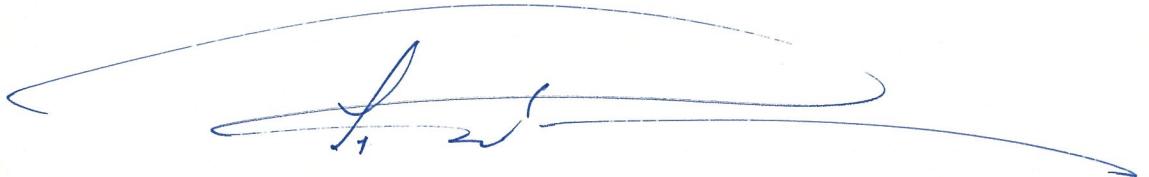
DLC nolemj:

4.1. Nākamajā DLC sēdē 1. decembrī sniegt priekšlikumus 2017. gada darba plānam.

Sēdi slēdz plkst. 16:5

Sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" vadītājs

I. Parādnieks

Sagatavoja:

D. Valte-Rancāne, 67082971

dace.valte@pkc.mk.gov.lv